

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/309/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5110205083
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5110205083.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: SKP, k.s., so sídlom Lazovná 64, Banská Bystrica, IČO: 44 915 691, správca konkurznej podstaty úpadcu KFZ Sys, s.r.o. "v konkurze", so sídlom Košútska 1342, Sládkovičovo, IČO: 36 814 148, právne zastúpeného JUDr. Pavlom Konečným, advokátom, so sídlom K. XXA, Z. Z., proti odporcovi: G. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. B. XXXX/XXA, XXX XX N. I. W., o zaplatenie 1.170,02 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 4C/129/2010-86 zo dňa 24. februára 2012, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu v časti výroku napadnutého odvolaním, ktorým súd návrh vo zvyšnej časti zamietol, určil, že zmluvné podmienky dojednané v zmluve o pripojení, ktorej predmetom bolo dodávanie služieb prístupu na internet, uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 21.12.2006 a to na str. 4 zmluvy, týkajúce sa zmluvných pokút za PC+CRT Monitor vo výške 17.499,- Sk vo výške 480,- Sk za službu PC Secure a zmluvnej pokuty za modem 3-Microsom AD 2651 za 2.344,50 Sk (bez DPH) sú neprijateľné, a preto neplatné, v časti výroku o trovách konania **z r u š u j e a v e c v r a c i a** okresnému súdu na ďalšie konanie.

Rozsudok okresného súdu v časti výroku nenapadnutého odvolaním ponecháva **n e d o t k n u t ý**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 218,95 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 51,77 € od 18.02.2007 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 57,11 € od 24.04.2007 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 57,69 € od 18.03.2007 do zaplatenia a spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 52,38 € od 18.05.2007 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Určil, že zmluvné podmienky dojednané v zmluve o pripojení, ktorej predmetom bolo dodávanie služieb prístupu na internet uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 21.12.2006 a to na str. 4 zmluvy týkajúce sa zmluvných pokút za PC+CRT monitor vo výške 17.499,- Sk, vo výške 480,- Sk za službu PC secure a zmluvnej pokuty za modem 3-Microsom AD 2651 za 2.344,50 Sk (bez DPH) sú neprijateľné, preto neplatné. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Prvostupňový súd svoj rozsudok odôvodnil poukazom na ust. § 43 ods. 1,2 zák. č. 610/2003 Z.z., § 52, § 53, § 517, § 544 Občianskeho zákonníka a vykonané dokazovanie, na základe ktorého mal preukázané, že medzi spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. a odporcom vznikol zmluvný vzťah z titulu špecifikovaných zmlúv o pripojení, na základe ktorých sa navrhovateľ zaviazal poskytovať odporcovi verejné telekomunikačné služby podľa uzavretých zmlúv a dodatkov. Odporca sa zaviazal platiť za poskytnuté verejné telekomunikačné služby cenu podľa zmlúv a tarify. Využívaním služieb verejnej telefónnej služby odporcom vznikla navrhovateľovi ako subjektu, ktorý pohľadávky spoločnosti Slovak Telekom, a.s. voči odporcovi nadobudol postúpením (z odovzdávacieho protokolu zo dňa 10.8.2009

medzi spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. a spoločnosťou MEDIATION KMCH, s.r.o. vyplýva, že došlo k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22.7.2009, pričom predmetom postúpenia bola aj pohľadávka uplatňovaná v tomto konaní voči odporcovi, zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2009 vyplýva, že spoločnosť MEDIATION KMCH, s.r.o. bezodplatne postúpila pohľadávku voči odporcovi na postupníka KFZ Sys, s.r.o., za ktorého konaná SKP, k.s. ako správca konkurznej podstaty) preukázateľne celková pohľadávka v sume 218,95 € ako nezaplatené poplatky za hovorné a mesačné poplatky. Táto pohľadávka bola odporcovi vyúčtovaná faktúrami, ktoré odporca v lehote splatnosti neuhradil a to ani len čiastočne, dostal sa do omeškania s úhradou faktúr v celkovej sume 218,95 €. V tejto časti bol dlh odporcu riadne a dostatočne preukázaný, cena bola zrozumiteľne a jasne dohodnutá. Preto súd v tejto časti návrhu navrhovateľa z titulu uvedených dlžných faktúr za dodané služby ako skutkovo a právne dôvodnému vyhovel tým, že si odporca nesplnil svoju povinnosť zaplatiť sumu za hovorné a mesačné poplatky riadne a včas, dostal sa do omeškania s plnením peňažného dlhu a navrhovateľovi preto okrem nároku na zaplatenie sumy istiny vznikol aj nárok na úroky z omeškania z takto priznanej istiny.

Za nedôvodný však súd považoval návrh čo do sumy 951,07 € s príslušným úrokom z omeškania.

Zmluvné pokuty v celkovej sume 951,07 € navrhovateľ odporcovi vyúčtoval faktúrou s tým, že navrhovateľ svoje právo na zmluvné pokuty odvíja od zmlúv o pripojení. Tieto zmluvy sú spotrebiteľskými zmluvami uzatvorenými medzi spoločnosťou Slovak Telekom a.s. ako dodávateľom a odporcom ako spotrebiteľom.

Tieto zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy, a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné dojednanie. Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu so spotrebiteľom osobitne nevyjednával, táto zmluvná pokuta je súčasťou vopred pripravenej formulárovej zmluvy. Odporca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako spotrebiteľ, a preto sa spotrebiteľ v porovnaní s dodávateľom nachádzal v znevýhodnenom postavení pokiaľ išlo o vyjednávaciu silu či úroveň informovanosti. Táto situácia spotrebiteľa vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred dodávateľom pripravené bez toho, aby podstatným spôsobom mohol ovplyvniť ich obsah, čo platilo aj v tomto konkrétnom prípade. Odporca - spotrebiteľ zmluvné pokuty osobitne nedojednal vzhľadom na ich splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Odporca mohol len zmluvy ako celok odmietnuť, alebo sa zmluve ako celku a všetkým jej podmienkam podrobiť.

Súd má za to, že pokiaľ je splnenie niektorej povinnosti zabezpečené v zmluve viacerými právnymi inštitútmi (v tomto prípade okrem zmluvnej pokuty i úrokmi z omeškania), je nevyhnutné v takej zmluve, ktorej obsah jedna strana nemá možnosť ovplyvniť, posúdiť primeranosť použitia viacnásobného zabezpečenia povinnosti. Ak splnenie povinnosti platí cenu za poskytnuté elektronické komunikačné služby je zabezpečené i zo zákona úrokmi z omeškania (aj tento právny inštitút je tiež vo svojej podstate paušalizovaná náhradou škody vzniknutej porušením právnej povinnosti vyplývajúcej zo zmluvného záväzku škodcu, ktorý má povahu peňažného plnenia), dojednanie zmluvnej pokuty popri tom bez ohľadu na bližšie určené porušenie zmluvnej povinnosti je tak zmluvnou podmienkou, ktorá zakladá značný nepomer medzi právami a povinnosťami strán a ktorá podlieha súdnej kontrole podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

Súd nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a taktiež nevyklúča možnosť jej uplatnenia popri úrokoch z omeškania. Avšak musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly podmienok v spotrebiteľských zmluvách, so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nespĺnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Súd je toho názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že dodávateľ nie je ani v jednej z uzatvorených zmlúv o pripojení, príp. dodatku nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nespĺnením povinností na jeho strane a už vôbec nie je prípadné porušenie jeho povinností sankcionované zmluvnou pokutou.

Čo sa týka konkrétnych voči odporcovi uplatnených zmluvných pokút, ktoré súd zamietol, súd uvádza nasledovné:

Faktúrou č. 9875249994 vyúčtoval dodávateľ zmluvnú pokutu Alcatel Versatis 600 SMS v sume 1.500,- Sk na základe dodatku k zmluve o pripojení - špecifikácie akciového koncového zariadenia zo dňa 21.12.2006, kde sa v bode 4 - ďalšie ustanovenia uvádza, že v prípade zániku Zmluvy o pripojení počas doby viazanosti z dôvodov na strane účastníka alebo porušenia zmluvných podmienok akcie sa účastník zaväzuje zaplatiť ST zmluvnú pokutu v závislosti od typu zvoleného voliteľného volacieho programu a zakúpeného KZ. V zmluve pritom nie je vôbec bližšie špecifikovaná výška zmluvnej pokuty, ktorú si dodávateľ môže voči spotrebiteľovi uplatniť, preto nie je zrejmé, na základe akého dojednania dodávateľ vyúčtoval zmluvnú pokutu vo výške 1.500,- Sk. Táto skutočnosť nie je zrejmá ani z ostatných predložených dôkazov a výšku zmluvnej pokuty sa odporca mal dozvedieť až z faktúry, ktorou bola zmluvná pokuta odporcovi vyúčtovaná. Podľa názoru súdu takto neurčito dojednaná zmluvná pokuta, bez bližšej špecifikácie jej výšky, nemôže zakladať právo dodávateľa (resp. v tomto prípade navrhovateľa) na plnenie a povinnosť odporcu túto zmluvnú pokutu plniť. Nemožno pripustiť, aby spotrebiteľ nebol o konkrétnej výške zmluvnej pokuty ako o sankcii, ktorá mu hrozí, pri uzatváraní zmluvy informovaný a tým viac nemožno považovať za prijateľné, aby sa výšku uplatňovanej zmluvnej pokuty dozvedel spotrebiteľ až z doručenej faktúry. Súd preto s poukazom na ust. § 544 ods. 2 OZ, podľa ktorého, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia, uvedenú zmluvnú pokutu z dôvodu jej neurčitého dojednania, zamietol.

Uvedenou faktúrou bola ďalej vyúčtovaná zmluvná pokuta v sume 5.174,- Sk za službu Internet Maxi Klasik. Predmetná zmluvná pokuta však z predložených zmlúv o pripojení nevyplýva. Súd po podrobnom preskúmaní týchto dôkazov nenašiel také zmluvné ustanovenie, v ktorom by si boli účastníci zmlúv zmluvnú pokutu v tejto výške dojednali. V súvislosti s internetom bola medzi účastníkmi zmlúv dojednaná len zmluvná pokuta za modem 3 Microsom AD2651 v Zmluve o pripojení INT zo dňa 21.12.2006 (č.l.23) v sume 1.600,- Sk. Avšak žiadna z vyfakturovaných zmluvných pokút nenesie takéto pomenovanie. S internetom súvisiaca vyfakturovaná zmluvná pokuta je nazvaná len ako Internet Maxi Klasik. Z uvedeného dôvodu súd i zmluvnú pokutu za modem považoval za zmluvnú pokutu vymáhanú za službu Internet Maxi Klasik (vzhľadom na súvislosť týchto dvoch poskytovaných služieb). Návrh čo do rozdielu zmluvnej pokuty vyfakturovanej (5.174,- Sk) a dojednanej zmluvnej pokuty (1.600,- Sk) teda v sume 3.574,- Sk zamietol vzhľadom na to, že v tejto časti zmluvná pokuta prevyšovala zmluvnú pokutu účastníkmi dojednanú. Zmluvnú pokutu v sume 1600,- Sk za modem súd vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd je totiž toho názoru, že podmienkou platnosti dohody o zmluvnej pokute je nepochybné určenie povinnosti, ktorá má byť zmluvnou pokutou zabezpečená, resp. porušením ktorej vznikne nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Formulácia, podľa ktorej je spotrebiteľ sankcionovaný "ak inak poruší zmluvný záväzok doby viazanosti" nepochybne požiadavku určitosti a jednoznačnosti nespĺňa. Na to, aby zmluvná pokuta bola platne dohodnutá, treba dostatočne presne a určito identifikovať, teda opísať povinnosť, ktorej splnenie zmluvná pokuta zabezpečuje. Bez toho totiž nemožno zistiť či, resp. kedy bola porušená povinnosť, čo je obligatórnou podmienkou uplatnenia zmluvnej pokuty. Pokiaľ povinnosť, ktorá má byť zabezpečená zmluvnou pokutou je v zmluve vyjadrená neurčito a nezrozumiteľne, nemožno hovoriť o platne dojednanej zmluvnej pokute. Hoci dostatočnosť určenia a zrozumiteľnosť vyjadrenia povinnosti, ktorá má byť zmluvnou pokutou zabezpečená, nie je v § 544 ods. 2 ako obsahová podmienka platnosti dohody o zmluvnej pokute výslovne určená (ustanovuje len určenie výšky zmluvnej pokuty alebo určenie spôsobu jej určenia), táto požiadavka určite vyplýva zo všeobecných požiadaviek, ktoré zákon kladie na právne úkony (§ 37 OZ). Z toho dôvodu, že takto zámerne neurčito formulovaná zmluvná pokuta nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení dodávateľa a spotrebiteľa a svojou neurčitosťou spotrebiteľovi negarantuje istotu v právnom vzťahu s dodávateľom, určil súd túto podmienku vo výroku za neprijateľnú.

Z rovnakých záverov súd vychádzal aj pri hodnotení zmluvných pokút v sume 17.499,- Sk za službu PC za korunu a v sume 480,- Sk za službu PC secure (obe dojednané v zmluve o pripojení INT z 21.12.2006 - č.l. 23 spisu). Ani tu nebola nepochybniteľne dojednaná povinnosť, za porušenie ktorej nastupuje sankcia v podobe zmluvnej pokuty, a to s poukazom na znenie, podľa ktorého sa sankcionuje to, keď spotrebiteľ "inak poruší zmluvný záväzok doby viazanosti".

Dodávateľ si ďalej vyfakturoval zmluvné pokuty v sume 600,- Sk za službu Vianoce 2006 Uni 40, v sume 2.400,- Sk za službu Zriadenie HCI a v sume 999,- Sk za službu Zriadenie TP za 1,- Sk. Všetkými týmito zmluvnými pokutami malo byť sankcionované porušenie zmluvnej doby viazanosti zo strany

spotrebiteľa. Podľa definície porušenia zmluvnej doby viazanosti uvedenej v jednej zo zmlúv (č.l. 18) za porušenie časovej viazanosti (záväzku účastníka využívať službu počas dohodnutej doby) sa považuje zánik zmluvy o pripojení počas časovej viazanosti (12 mesiacov od dátumu zriadenia služby Hlas cez internet) a to: výpoveďou zmluvy o pripojení zo strany účastníka alebo výpoveďou alebo odstúpením zo strany ST podľa Všeobecných podmienok časť III, článok 6 v prípade, ak dôvodom na podanie výpovede, alebo odstúpenia od zmluvy o pripojení je konanie účastníka v rozpore so zmluvou, všeobecnými podmienkami, tarifou alebo všeobecne záväznými právnymi predpismi. Vychádzajúc z takejto formulácie je povinnosťou navrhovateľa, pokiaľ sa domáha zaplataenia týchto zmluvných pokút, preukázať, že k zániku zmlúv o pripojení skutočne došlo, či už zo strany odporcu, alebo zo strany dodávateľa. Keďže súd nemal túto skutočnosť preukázanú nijakými listinnými dôkazmi (nebol predložený ani zoznam zmlúv zaniknutých pred dobou viazanosti, ani neboli priložené prípadné výpovede alebo odstúpenia adresované druhej zmluvnej strane), súd návrh v časti uvedených zmluvných pokút zamietol.

Súd záverom navyše ešte dodáva vo vzťahu ku všetkým vyššie uvedeným, zamietnutým zmluvným pokutám, že tieto zmluvné pokuty (s takým obsahom a takého rozsahu, ako boli dojednané) nie sú v rovnováhe s povinnosťou navrhovateľa poskytovať odporcovi dojednané komunikačné služby. Zo zmlúv nevyplýva akákoľvek protihodnota zodpovedajúca výške zmluvných pokút, teda to, akým spôsobom bol odporca zvýhodnený pri uzatvorení jednotlivých zmlúv. Inými slovami povedané, ak v spotrebiteľskej zmluve nie je jednoznačne určený záväzok dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorý svojou hodnotou korešponduje možnej sankcii spotrebiteľa za porušenie niektorej z povinností určených v spotrebiteľskej zmluve, podľa názoru súdu sa jedná o podmienku jednoznačne stavanú v neprospech spotrebiteľa, a teda z takejto podmienky nemožno priznať navrhovateľovi právo na plnenie.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností súd návrh v časti o zaplataenie zmluvných pokút v celkovej sume 951,07 €, vrátane požadovaného úroku z omeškania, zamietol.

Vo výroku o náhrade trov konania medzi účastníkmi konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 142 ods. 2 zák. č. 99/1963 Z.z., Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Navrhovateľ sa domáhal zaplataenia istiny v sume 1.170,02 € s príslušenstvom, pričom priznanie tejto sumy by predstavovalo plný úspech navrhovateľa, t.j. 100 %. Navrhovateľ bol však úspešný len v časti, t.j. v priznaní istiny 218,95 € s príslušenstvom. Suma 218,95 € predstavuje 18,71 % zo sumy 1.170,02 €, teda navrhovateľ bol úspešný v 18,71 %. V sume 951,07 € s príslušenstvom bol návrh zamietnutý, čiže v tejto časti bol úspešný odporca. Suma 951,07 € predstavuje 81,29 % zo sumy 1.170,02 €. Čistý úspech odporcu (úspech - neúspech) tak činí 62,58 %. Odporca by teda mal nárok na náhradu trov konania voči navrhovateľovi v rozsahu 62,58 % z uplatnených trov. Keďže si ale odporca žiadne trovy konania neuplatnil, súd o ich náhrade rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku, ktorým súd návrh vo zvyšnej časti zamietol, určil, že zmluvné podmienky dojednané v zmluve o pripojení, ktorej predmetom bolo dodávanie služieb prístupu na internet uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 21.12.2006 a to na str. 4 zmluvy týkajúce sa zmluvných ponúk za PC+CRT Monitor vo výške 17.499,- Sk, vo výške 480,- Sk za službu PC Secure a zmluvnej pokuty za modem 3-Microsom AD 2651 za 2.344,50 Sk (bez DPH) sú neprijateľné, a preto neplatné a v časti výroku o náhrade trov konania podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. So závermi prvostupňového súdu sa nestotožnil, nakoľko tieto sa nezhodujú s listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľom a rovnako vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tvrdenia súdu prvého stupňa, v zmysle ktorých súd nepriznal zmluvnú pokutu z dôvodu, že v zmluve uzatvorenej medzi odporcom a poskytovateľom (spoločnosťou Slovak Telekom, a.s.) dňa 21.12.2006 nebola nespochybniteľne dojednaná povinnosť, za porušenie ktorej nastupuje sankcia v podobe zmluvnej pokuty navrhovateľ považuje za potrebné v celom rozsahu odmietnuť. Uvedená skutočnosť neodráža zmluvnými stranami dojednaný obsah samotného záväzku ako aj podmienky, za ktorých bola zmluva uzatvorená. Poskytovateľ predal odporcovi na základe zmluvy zo dňa 21.12.2006 rodinný počítač s LCD monitorom za akciovú cenu 1,- Sk. Tomuto zodpovedal záväzok odporcu, že bude zvolený program vysokorýchlostného internetu

využívať minimálne počas doby 24 mesiacov. Z dôvodu, že odporca počas doby zmluvnej viazanosti neplnil svoje záväzky, t.j. neplatil za poskytnuté služby riadne a včas, využil poskytovateľ právo a odstúpil od zmluvy. V tejto súvislosti teda odmieta tvrdenie súdu prvého stupňa, v zmysle ktorých navrhovateľ v konaní prostredníctvom listinných dôkazov žiadnym spôsobom nepreukázal zánik jednotlivých zmlúv o pripojení a to s poukazom na predložené odstúpenie od zmluvy uskutočnené spoločnosťou Slovak Telekom, a.s., ktoré bolo zaslané odporcovi. Nakoľko k odstúpeniu došlo z dôvodov na strane odporcu, uplatnil si poskytovateľ voči odporcovi právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške, ako bola medzi účastníkmi písomne dojednaná v zmluve zo dňa 21.12.2006 a to zmluvnú pokutu vo výške 17.499,- Sk za nedodržanie doby viazanosti 24 mesiacov. Uvedená zmluvná pokuta predstavuje predajnú cenu PC +CRT monitoru, ktorú museli v čase predaja uvedeného zariadenia zaplatiť ostatní účastníci v prípade, že sa nechceli zmluvne viazať na užívanie služby vysokorychlostného internetu po dobu 24 mesiacov a nemali preto ani nárok na poskytnutie zľavy. Zmluvnú pokutu vo výške 17.499,- Sk (bežná cena 17.500,- Sk s DPH - 1,- Sk zaplatené odporcom), z toho dôvodu nie je možné považovať za neprimeranú predovšetkým s poukazom na skutočnosť, v zmysle ktorej právny predchodca navrhovateľa zmluvnému dodávateľovi PC uhradil plnú kúpnu cenu za predmetné PC. Navrhovateľ odôvodnene požaduje od odporcu okrem iného zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 17.499,- Sk (580,86 €) pri nedodržaní doby zmluvnej viazanosti, ktorá bola platne a písomne dojednaná v zmluve o pripojení.

Súd z rovnakých dôvodov zamietol aj nárok navrhovateľa na zaplatenie zmluvných pokút za službu PC Secure za službu Vianoce 2006 Uni, za zriadenie TP za 1,- Sk a rovnako za službu zriadenie HCI. Navrhovateľ však vo svojom vyjadrení zo dňa 11.10.2010 uviedol, že na základe zmluvy č. 2 bola odporcovi zriadená aj služba PC Secure za zvýhodnenú cenu 79,- Sk. V prípade porušenia záväzku zmluvnej viazanosti sa odporca zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 480,- Sk bez DPH. Na základe zmluvy o pripojení telefónnej prípojky zo dňa 21.12.2006 bola odporcovi zriadená TP za akciovú cenu 1,- Sk. Podmienkou zriadenia TP bol záväzok účastníka využívať VTS najmenej po dobu 12 mesiacov. Pre porušenie tohto záväzku si zmluvné strany dojednali zmluvnú pokutu vo výške 999,- Sk. V dôsledku odporcovho porušenia podmienok vyplývajúcich zo zmluvy si poskytovateľ za používanie TP s volacím programom Uni 40 za akciovú cenu vo výške 279,- Sk mesačne v súlade so zmluvou ako aj cenovým výmerom uplatnil zmluvnú pokutu za nedodržanie doby zmluvnej viazanosti v prípade zvoleného volacieho programu vo výške 600,- Sk. Podmienkou poskytovania akciové ceny volacieho programu bola viazanosť účastníka využívať VTS vo vybranom volacom programe najmenej počas 18 mesiacov. Za zriadenie služby HCI s tarifným programom HCI Uni náleží poskytovateľovi pri porušení doby zmluvnej viazanosti 12 mesiacov, dojednanej zmluvou zo dňa 21.12.2006, o zriadení služby Hlas cez internet zmluvná pokuta vo výške 2.400,- Sk, nakoľko odporca zaplatil poskytovateľovi cenu za zriadenie služby len vo výške 1,- Sk bez DPH. Odporca vlastnoručným podpisom zmluvy súhlasil s obsahom jednotlivých zmlúv, pričom v záverečných ustanoveniach jednotlivých zmlúv bola platne a písomne dojednaná povinnosť odporcu zaplatiť dojednané výšky zmluvných pokút za porušenie zmluvných podmienok.

Navrhovateľ ďalej poukázal na to, že porušením odporcovej povinnosti dodržať dobu zmluvnej viazanosti poskytovateľovi v jeho ekonomickej sfére vznikla škoda, ktorá spočíva v poskytnutí zľavy odporcovi vo forme stanovenia akciové ceny ako aj v poskytnutí zľavy za objednané služby. Tým, že odporca nedodržiaval zmluvné podmienky, spôsobil poskytovateľovi škodu, ktorú si navrhovateľ zabezpečil práve zmluvnými pokutami.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa je známa skutočnosť, že súd v čase vydania rozhodnutia disponoval listinnými dôkazmi, ktoré navrhovateľ zaslal konajúcemu súdu spolu so svojim návrhom. Má za to, že predmetná zmluvná dokumentácia ako aj odstúpenie od zmluvy sa nachádzali k dispozícii zákonného sudcu a navrhovateľ je toho názoru, že prvostupňový súd sa nedostatočne oboznámil s predloženými listinnými dôkazmi navrhovateľa.

Navrhovateľ nespochybnuje právnu kvalifikáciu v tom smere, že na právny vzťah založený zmluvami o pripojení je potrebné aplikovať ust. § 52 a nasl. OZ. Nie je však dôvodný a akceptovateľný právny záver v tom smere, že zmluvné dojednanie strán o zmluvnej pokute je v rozpore s ust. § 53 OZ a v zmysle uvedeného je neplatné. Nesúhlasil s právnou argumentáciou prvostupňového súdu, v zmysle ktorej, ak je s plnením niektorej povinnosti zabezpečené v zmluve viacerými právnymi inštitútmi, takéto zabezpečenie automaticky spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

Z povahy veci je samozrejme jednoznačné, že v prípade dojednaní zmluvnej pokuty pre prípad omeškania dlžníka s platením jeho peňažných záväzkov bude dlžník, ktorý je zabezpečovaný povinnosťou porušiť vzhľadom na ex lege vznik nároku na úrok z omeškania sankcionovaný dvakrát. Dlžník sa dostane do omeškania vtedy, ak svoj dlh neplní riadne a včas. V dôsledku omeškania dlžníka dochádza zo zákona k zmene obsahu právneho vzťahu bez ohľadu na to, či dlžník omeškanie zaviniť alebo nie. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, veriteľ má právo požadovať úrok z omeškania, pokiaľ nie je ustanovená povinnosť zaplatiť poplatok z omeškania. Ak dlžník dobrovoľne neplní svoje splatné peňažné záväzky, dostane sa objektívne do omeškania.

Popri sankciách majetkovej povahy, ktoré Občiansky zákonník ustanovuje pre prípady, keď dlžník svoju povinnosť riadne a včas nespĺní a ocitne sa tak v omeškaní, zabezpečenie záväzku sa môže uskutočniť aj špeciálnymi zabezpečovacími prostriedkami, medzi ktoré patrí aj inštitút zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta je samostatný zabezpečovací inštitút a v žiadnom prípade netvorí príslušenstvo pohľadávky. Dlžník sa povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu nezabaví tým, že zaplatí svoj celý dlh aj s príslušenstvom.

Zákon osobitne nereguluje súbeh úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty, a preto hodnotiť neprimeranosť zmluvnej pokuty vo vzťahu k úrokom z omeškania, na ktoré vzniká nárok zo zákona, možno považovať za právne irelevantné. Takéto hodnotenie súdu prvého stupňa podľa názoru navrhovateľa nevychádza zo zmyslu zákona, pretože opačný záver by vo svojich dôsledkoch spôsobil absolútnu nepoužiteľnosť inštitútu zmluvnej pokuty pre prípad porušenia peňažných záväzkov, nakoľko ich porušenie vždy vyvoláva vznik práva na úrok z omeškania.

Vyúčtovanie zmluvných pokút bolo teda plne dôvodné, odporca svojim podpisom výslovne súhlasil, že ak poruší povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o pripojení, zaväzuje sa zaplatiť zmluvnú pokutu presne špecifikovanú v zmluve, s ktorou sa mal pri podpise zmluvy možnosť oboznámiť, nakoľko v texte zmluvy založenej v súdnom spise je zmluvná pokuta, ktorá bola neskôr odporcovi vyúčtovaná, presne špecifikovaná. Podpisom zmluvy o pripojení bola splnená ďalšia dôležitá podmienka charakteristická pre zmluvnú pokutu a to jej písomné dojednanie.

Odvolateľ navrhoval odvolaciemu súdu zrušiť výrok rozsudku súdu prvého stupňa o určení, že zmluvné podmienky dojednané v zmluve o pripojení, ktorej predmetom bolo dodávanie služieb prístupu na internet, uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 21.12.2006 a to na str. 4 zmluvy týkajúcej sa zmluvných pokút za PC+CRT Monitor vo výške 17.499,- Sk, vo výške 480,- Sk za službu PC Secure a zmluvnej pokuty za modem Microsom AD 2651 za 2.344,50 Sk (bez DPH) sú neprijateľné, a preto neplatné. Navrhoval odvolaciemu súdu, aby v zmysle ust. § 220 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v napádanej časti zmenil tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 729,53 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne zo sumy 729,53 € od 18.6.2007 do zaplatenia a priznať navrhovateľovi náhradu trov konania podľa zásady pomeru úspechu v konaní.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa písomne nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f), h), ods. 2 O.s.p. Rozsudok okresného súdu v časti výroku nenapadnutého odvolaním ponechal nedotknutý.

V zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

V zmysle ust. § 221 ods. 2 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a prislúchajúceho spisového materiálu mal nepochybne preukázané, že predmetom konania bol nárok navrhovateľa na zaplatenie ceny za poskytnutie služieb ako aj zaplatenie dohodnutej zmluvnej pokuty. Medzi spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. a odporcom vznikol zmluvný vzťah z titulu špecifikovaných zmlúv o pripojení, na základe ktorých sa navrhovateľ zaviazal poskytovať odporcovi verejné telekomunikačné služby podľa uzatvorených zmlúv a dodatkov. Odporca sa zaviazal platiť za poskytnuté verejné telekomunikačné služby cenu podľa zmlúv a tarify. Navrhovateľovi ako subjektu, ktorý pohľadávky spoločnosti Slovak Telekom, a.s. voči odporcovi nadobudol postúpením, vznikla pohľadávka v sume 218,95 € ako nezaplatené poplatky za hovorné a mesačné poplatky na zmluvné pokuty v celkovej sume 951,07 € s príslušenstvom.

Prvostupňový súd po vyhodnotení listinných dôkazov návrhu čiastočne vyhovel a zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 218,95 € s príslušenstvom a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Zároveň určil neprijateľnosť zmluvných podmienok dojednaných v zmluve o pripojení, z ktorého dôvodu sú zmluvy neplatné. Ako vyplynulo z obsahu odvolania navrhovateľ sa nestotožňuje so závermi prvostupňového súdu, že dojednanie zmluvnej pokuty je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto v tej časti súd považuje zmluvu medzi účastníkmi za neplatnú a zároveň sa odvolal proti výroku, ktorým súd zamietol návrh navrhovateľa, aby bol odporca zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi zmluvné pokuty s príslušenstvom.

Zmluvnú pokutu upravuje Občiansky zákonník v ust. § 544, v ktorom je uvedené, že ak strany dojednanú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti škoda nevznikla. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Podľa § 545a neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorom sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu, že vyššie uvedený právny vzťah vzniknutý medzi účastníkmi možno považovať za vzťah vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy. Oprávnené potom prvostupňový súd posudzoval jednotlivé dohodnuté podmienky zmluvy a vyhodnocoval ich v súlade s ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa však nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa týkajúcim sa neplatnosti zmluvy v časti dohodnutej zmluvnej pokuty, ako aj s vytvorením značnej nerovnováhy v neprospech odporcu. Z tohto pohľadu preto odvolací súd považoval odvolanie navrhovateľa za čiastočne dôvodné. Je nepochybné, že pri úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany a neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. Postavenie slabšej zmluvnej strany vyplýva zo skutočností, že nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom. Ochrana pred neprijateľnými podmienkami by sa teda mala vzťahovať najmä na tie spotrebiteľské zmluvy, pri uzatváraní ktorých spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah, teda najmä tie, ktoré sú vopred pripravené, naformulované. Pri iných spotrebiteľských zmluvách, kde sa dojednávajú podmienky individuálne, sa neprijateľnosti nemožno dovolávať. Preto je potrebné skúmať, či jednotlivé podmienky zmluvy výrazne zvyhodňujú, resp. nezvyhodňujú niektorú zo zmluvných strán a to až do takej miery, že by sa i súdu javila ako neprijateľná. V tomto prípade je potrebné vychádzať z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý ustanovil určité pravidlá pre hodnotenie zmluvných podmienok. Skúmať treba všetky okolnosti, za ktorých bola zmluvná podmienka dojednaná a či zo všetkých zmluvných podmienok nevyplýva zlý úmysel dodávateľa. Uvedené ustanovenie hovorí o tom, že neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru a služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo inú zmluvu, od ktorej závisí. Z tohto pohľadu potom vzájomné práva a

povinnosti zo zmluvy sa nejavia odvolaciemu súdu ako výrazne nepriaznivé a neprimerané pre niektorú zo strán, na posúdenie je však dohodnutá výška zmluvnej pokuty. Odvolateľ poukazuje na to, že mala zabezpečiť jednak plnenie dohodnutých podmienok zo strany odporcu, teda riadne a včasné uhrádzanie faktúr, dodržanie zmluvnej viazanosti ako náhrada škody v prípade nedodržania zmluvných podmienok, resp. ako kompenzácia za poskytnutú zľavu pri kúpe PC + CRT Monitoru, služby PC Secure, službu Vianoce 2006 Uni, zriadenie TP, službu zriadenie HCI, t.j. zľavy vo forme stanovenia akciovej ceny ako aj poskytnutie zľavy za objednané služby.

Úlohou súdu prvého stupňa bude vykonať dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámiť sa s listinnými dôkaznými prostriedkami (v ktorej súvislosti odvolací súd dáva za pravdu odvolateľovi, že plnenie povinností zo zmluvy môže byť zabezpečené viacerými právnymi inštitútmi - úroky z omeškania, poplatky z omeškania, zmluvná pokuta), posúdiť primeranosť dohodnutej zmluvnej pokuty s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Prvostupňový súd takto nepostupoval, z ktorého dôvodu bolo jeho rozhodnutie vydané predčasne, a preto s poukazom na uvedené neostávalo odvolaciemu súdu iné, ako napadnuté výroky prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť na nové konanie, pričom v novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa o trovách prvostupňového ako aj o trovách odvolacieho konania v zmysle ust. § 224 ods. 3 O.s.p.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.